

POLISI TOILEDAU YSGOL



2025 - 2026



Polisi Toiled Ysgol Gynradd Groes-wen

Mae gan bob plentyn yr hawl i breifatrwydd (Erthygl 16, UNCRC)

Mae gennych hawl i amgylchedd glân a diogel, a gwybodaeth i'ch helpu i aros yn dda (Erthygl 24, UNCRC)

Credwn y dylai'r polisi hwn fod yn ddogfen waith sy'n addas i'r diben, yn cynrychioli ethos yr ysgol, yn galluogi cysondeb ac ansawdd ar draws yr ysgol ac sy'n gysylltiedig â'r ddeddfwriaeth ganlynol:

- Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974
- Rheoliadau Datganiadau Polisi Iechyd a Diogelwch Cyflogwyr (Eithriad) 1975
- Rheoliadau Cynrychiolwyr Diogelwch a Phwyllgorau Diogelwch 1977
- Rheoliadau Iechyd a Diogelwch (Offer Sgrin Arddangos) 1992
- Rheoliadau Darparu a Defnyddio Offer Gwaith 1998
- Rheoli Rheoliadau Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1999
- Rheoliadau Addysg (Adeilad yr Ysgol) 1999
- Deddf Anghenion Addysgol Arbennig ac Anabledd 2001
- Deddf Cydraddoldeb 2010
- Rheoliadau Safle Ysgol () 2012 England

Mae'r ddogfennaeth ganlynol hefyd yn gysylltiedig â'r polisi hwn:

- Deddf Cydraddoldeb 2010: Cyngor i Ysgolion (DfE)
- Rheoli ar gyfer iechyd a diogelwch (HSE)

Cyflwyniad:

Mae toiledau'n prosiect delwedd o ysgol – da neu ddrwg – ac yn cael effaith ar forâl dysgwyr, ymddygiad ac iechyd o bosibl. Bydd ein polisi yn ein galluogi i ddatblygu a chynnal gweledigaeth gyffredin a chydlynu ffyrdd o fynd ati i doiledau ysgolion a sut y mae dysgwyr yn cael defnyddio nhw.

Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldebau dan Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974 a byddwn yn cymryd pob cam rhesymol ymarferol i ddarparu a chynnal amodau gwaith diogel ac iach (ar safle'r ysgol ac yn ystod gweithgareddau a noddir gan yr ysgol), offer a systemau gwaith ar gyfer ein holl ddisgyblion, personél ysgolion ac ymwelwyr â'r ysgol.

Credwn fod gennym ddyletswydd i ddarparu toiledau ysgol i blant sy'n hygyrch, yn lân, ac yn ddiogel gyda ware misglwyf o ansawdd uchel drwy sicrhau ein bod yn mabwysiadu safonau cynnal a chadw rhagorol drwy ddarparu hanfodion sebon hylifol, dŵr cynnes, meinwe toiledau a thywelion papur.

Rydym yn cydnabod ei bod yn hanfodol ar gyfer iechyd, lles a dysgu pob disgybl bod toiledau'r ysgol yn cael eu cynnal a'u bod yn hygyrch bob amser drwy gydol y diwrnod ysgol.

Rydym yn gwerthfawrogi ac yn parchu'r plant sydd yn ein gofal ac rydym am iddynt allu deall sut i barchu'r cyfleusterau a ddarperir a'r ffordd orau o ofalu am eu hiechyd eu hunain.

- Mae gennym ddyletswydd o dan Safle'r Ysgol i ddarparu:
- rhaid darparu toiledau addas a chyfleusterau golchi llestri at ddefnydd disgyblion yn unig;
- Rhaid darparu cyfleusterau toiledau ar wahân ar gyfer bechgyn a merched 8 oed neu hŷn ac eithrio pan ddarperir cyfleusterau'r toiledau mewn ystafell y gellir ei sicrhau o'r tu mewn a'r bwriad hwnnw yw i'w defnyddio gan un disgybl ar y tro;
- cyfleusterau ar wahân i ddisgyblion sy'n anabl;
- Llety newid addas
- Nifer digonol o doiledau a washbasins yn ôl nifer y disgyblion sydd ar y gofrestr.

Byddwn ni'n sicrhau bod y polisi hwn yn cael ei dderbyn a'i gymeradwyo gan holl bersonél yr ysgol, y disgyblion, llywodraethwyr, rhieni ac ymwelwyr â'r ysgol.

Dymunwn weithio'n agos gyda'r Cyngor Ysgol ac i glywed eu barn a'u barn wrth i ni gydnabod a chefnogi Erthygl 12 o Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn y dylid annog plant i ffurfio ac i fynegi eu barn.

Mae gennym ni fel cymuned ysgol ymrwymiad i hyrwyddo cydraddoldeb. Felly, cynhaliwyd asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb a credwn fod y polisi hwn yn cyd-fynd â'r Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Credwn ei bod yn hanfodol bod y polisi hwn yn nodi'n glir ac yn amlinellu rolau a chyfrifoldebau pawb sy'n ymwneud â'r gweithdrefnau a'r trefniadau sy'n gysylltiedig â'r polisi hwn.

Nodau

- I ddarparu cyfleusterau toiledau ac ystafell olchi o ansawdd da ledled yr ysgol.
- I sicrhau bod pob disgybl yn cael mynediad at gyfleusterau toiledau yn ystod y diwrnod ysgol i hyrwyddo'r cyfleoedd iechyd, lles a dysgu ledled yr ysgol.
- Sicrhau cydymffurfiaeth â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol sy'n gysylltiedig â'r polisi hwn.
- Gweithio gydag ysgolion eraill a'r awdurdod lleol i rannu arferion da er mwyn gwella'r polisi hwn.

Cyfrifoldeb dros y Polisi a'r Drefn

Rôl Corff Llywodraethol

Mae gan y Corff Llywodraethol:

- penodi'n Rheolwr Safle;
- penodi aelod o staff i fod yn gyfrifol am Iechyd a Diogelwch;
- pwerau dirprwyedig a chyfrifoldebau i'r Pennaeth i sicrhau bod holl bersonél a rhanddeiliaid ysgolion yn ymwybodol o'r polisi hwn ac yn cydymffurfio â hwy;
- y cyfrifoldeb dros lunio datganiad yn Adroddiad Blynyddol Llywodraethwyr yr Ysgol am ddarparu cyfleusterau toiledau ar gyfer disgyblion yr ysgol a bod trefniadau yn eu lle er mwyn sicrhau eu hygyrchedd, eu diogelwch a'u glendid;
- y cyfrifoldeb o gynnwys Senedd yr Ysgol (pan fydd wedi'i sefydlu) wrth ddatblygu, cymeradwyo, gweithredu ac adolygu'r polisi hwn;
- cyfrifoldeb dros sicrhau bod yr ysgol yn cydymffurfio â phob deddfwriaeth cydraddoldeb;
- enwebu llywodraethwr Cydraddoldeb dynodedig i sicrhau y bydd camau priodol yn cael eu cymryd i ddelio â phob digwyddiad neu ddigwyddiad sy'n gysylltiedig â rhagfarn sy'n torri'r polisi hwn;
- cyfrifoldeb dros sicrhau bod cyllid yn ei le i gefnogi'r polisi hwn;
- cyfrifoldeb dros sicrhau bod y polisi hwn a'r holl bolisiau yn cael eu cynnal a'u diweddarau'n rheolaidd;
- gwneud defnydd effeithiol o ymchwil a gwybodaeth berthnasol i wella'r polisi hwn;
- cyfrifoldeb dros sicrhau bod bolisiau ar gael i rieni;
- y cyfrifoldeb o gynnwys Senedd yr Ysgol (pan fydd wedi'i sefydlu) yn:
 - penderfynu ar y polisi hwn gyda'r Corff Llywodraethol;
 - trafod gwelliannau i'r polisi hwn yn ystod y flwyddyn ysgol;
 - trefnu arolygon i fesur meddyliau pob disgybl;
 - adolygu effeithiolrwydd y polisi hwn gyda'r Corff Llywodraethol
- enwebu llywodraethwr cyswllt i:
 - ymweld â'r ysgol yn rheolaidd;
 - yn cydweithio'n agos gyda'r Prifathro a'r cydlynnydd;
 - sicrhau bod y polisi hwn a pholisiau cysylltiedig eraill yn gyfredol;
 - sicrhau bod pawb sy'n gysylltiedig â'r ysgol yn ymwybodol o'r polisi hwn;
 - mynychu hyfforddiant sy'n gysylltiedig â'r polisi hwn;
 - adrodd i'r Corff Llywodraethol bob tymor;
 - yn flynyddol adrodd i'r Corff Llywodraethol ar lwyddiant a datblygiad y polisi hwn.
- cyfrifoldeb dros weithredu, monitro a gwerthuso'r polisi hwn yn effeithiol.

Rôl y Pennaeth

Bydd y Pennaeth yn:

- sicrhau bod holl bersonél yr ysgol, disgyblion a rhieni yn ymwybodol o'r polisi hwn ac yn cydymffurfio â nhw;
- gweithio'n agos gyda'r llywodraethwr cyswllt a'r cydlynnydd;
- darparu arweinyddiaeth a gweledigaeth mewn perthynas â chydaddoldeb;
- gwneud defnydd effeithiol o ymchwil a gwybodaeth berthnasol i wella'r polisi hwn;
- darparu arweiniad, cefnogaeth a hyfforddiant i'r holl staff;
- sicrhau bod cyfleusterau toiled o ansawdd da yn cael eu darparu a'u cynnal ledled yr ysgol ac yn ystod y diwrnod ysgol;
- sicrhau bod pob disgybl yn gallu cael cyfleusterau toiledau yn ystod y diwrnod ysgol;
- sicrhau y bydd holl bersonél yr ysgol bob amser yn caniatáu i ddisgyblion ddefnyddio'r toiled pryd bynnag y bydd angen;
- trafodwch gyda Rheolwr y Safle amrywiaeth o faterion sy'n ymdrin â chyfleusterau toiledau ac ystafell olchi megis:
 - Rheoli a chynnal a chadw
 - Hylendid toiled
 - Mynediad, Diogelwch a Goruchwyliaeth
 - Materion strwythurol
 - washbasins, dŵr a hylendid dwylo
 - cynhyrchion a gwaredu misglwyf benywaidd
- sicrhau bod cyfleusterau'r toiledau a'r ystafell olchi yn addas ac yn darparu ar gyfer anghenion disgyblion ag anabledau ac anghenion arbennig a disgyblion o gymunedau ethnig a chrefyddol;
- sicrhau bod y toiledau'n cael eu goruchwyllo bob amser egwyl a chinio;
- ceisio barn Senedd yr Ysgol (pan fydd yn cael ei sefydlu) mewn perthynas ag unrhyw bryderon ynghylch darpariaeth toiledau, problemau mynediad a chyfranogiad disgyblion wrth reoli'r toiledau yn ystod cyfnodau seibiant a chinio;
- monitro effeithiolrwydd y polisi hwn drwy siarad â disgyblion, personél ysgolion, rhieni a llywodraethwyr;
- yn flynyddol adrodd i'r Corff Llywodraethol ar lwyddiant a datblygiad y polisi hwn.

Rôl Rheolwr y Safle a Staff Glanhau

Bydd Rheolwr y Safle yn:

- gweithredu a chynnal rhaglen lanhau, goruchwyllo ac arolygu toiledau effeithiol er mwyn sicrhau safonau priodol o ddarpariaeth a glendid drwy gydol y diwrnod ysgol;
- sicrhau bod cyflenwadau o ddŵr cynnes ac oer, sebon, cyfleusterau sychu dwylo a meinwe toiled yn cael eu cynnal bob amser;
- sicrhau bod unedau gwaredu misglwyf yn cael eu gwasanaethu a'u cynnal yn rheolaidd;
- sicrhau bod posteri gwybodaeth ynghylch hylendid dwylo ac ati. yn cael eu darparu ym mhob toiled a chyfleusterau ystafell olchi;
- cwrdd â phob tymor gyda'r Prifathro i drafod materion megis:
 - Rheoli a chynnal a chadw
 - Hylendid toiled
 - Mynediad, Diogelwch a Goruchwyliaeth
 - Materion strwythurol

- washbasins, dŵr a hylendid dwylo
 - cynhyrchion a gwaredu misglwyf benywaidd
- cyfarfod â'r Cyngor Ysgol i drafod materion yn ymwneud â materion rheoli toiledau;
 - darparu arweiniad a chymorth i'r holl staff glanhau;
 - diweddarau datblygiadau ac adnoddau newydd;
 - adolygu a monitro cyfleusterau toiledau ysgolion bob dydd;
 - adroddiad blynyddol i'r GB effeithiolrwydd y polisi hwn.

Rôl y Cynrychiolydd Iechyd a Diogelwch

Bydd y Cynrychiolydd Iechyd a Diogelwch:

- cynnal archwiliadau rheolaidd o adeiladau a gweithgareddau ysgol;
- cynorthwyo i gynnal asesiadau risg;
- ymchwilio i beryglon posibl, cwynion gweithwyr, damweiniau a digwyddiadau peryglus;
- gwneud cynrychiolaeth i gyflogwyr ac eraill ar faterion iechyd a diogelwch yn codi;
- darparu gwybodaeth ac arweiniad i bersonél ysgolion;
- arwain datblygiad y polisi hwn drwy'r ysgol;
- yn gweithio'n agos gyda'r Pennaeth a'r Llywodraethwr enwebedig;
- darparu arweiniad a chymorth i'r holl staff;
- darparu hyfforddiant i'r holl staff sy'n cael eu sefydlu a phan fo'r angen yn codi o ran;
- diweddarau datblygiadau ac adnoddau newydd;
- adolygu a monitro;
- yn flynyddol adrodd i'r Corff Llywodraethol ar lwyddiant a datblygiad y polisi hwn.

Rôl Personél yr Ysgol

Bydd personél yr ysgol yn hyrwyddo'r cyfleoedd iechyd, lles a dysgu ledled yr ysgol a bydd yn sicrhau disgyblion:

- parchu cyfleusterau'r tŷ bach a'r ystafell olchi;
- sefydlu **Cod Ymddygiad Disgyblion** yn y toiledau a chyfleusterau ystafell ymolchi;
- tynnu sylw at faterion rheoli toiledau;
- gael mynediad at gyfleusterau toiledau yn ystod y diwrnod ysgol i.

Rôl y disgyblion

Bydd y disgyblion yn:

- fod yn ymwybodol o'r polisi hwn a'i gydymffurfio â nhw;
- deall bod ganddynt hawl i ddefnyddio'r cyfleusterau toiledau a'r ystafell olchi ar unrhyw adeg;
- parchu cyfleusterau'r tŷ bach a'r ystafell olchi;
- cefnogi Cod Ymddygiad ac arweiniad yr ysgol sydd eu hangen i sicrhau bod yr ysgol yn rhedeg yn esmwyth;
- cysylltu â'r cyngor ysgol;
- Cymerwch ran mewn holiaduron ac arolygon.

Rôl rhieni/gofalwyr

Bydd rhieni/gofalwyr yn:

- fod yn ymwybodol o'r polisi hwn a'i gydymffurfio â nhw;
- gofynnir iddynt gymryd rhan arolygon cyfnodol a gynhaliwyd gan yr ysgol.

Codi Ymwybyddiaeth o'r Polisi hwn

Byddwn yn codi ymwybyddiaeth o'r polisi hwn drwy:

- y Llawlyfr Ysgol/Prospectws
- gwefan yr ysgol
- y Llawlyfr Staff
- cyfarfodydd gyda rhieni fel rhai rhagarweiniol, pontio, ymgynghoriadau rhwng rhieni ac athrawon a gweithdai'r cwricwlwm cyfnodol
- Digwyddiadau Ysgol
- Cyfarfodydd â Phersonél yr Ysgol
- Cyfathrebu â chartref fel cylchlythyrau wythnosol ac o gylchlythyrau diwedd hanner tymor
- adroddiadau adroddiad blynyddol o'r fath i rieni a Phenaethiaid yn adrodd i'r Corff Llywodraethol
- Arddangosfeydd gwybodaeth ym mhrif fynedfa'r ysgol

Hyfforddiant

Holl bersonél yr ysgol:

- cael cyfle cyfartal i hyfforddi, datblygu gyrfa a hyrwyddo
- yn derbyn hyfforddiant ar anwythiad sy'n ymdrin yn benodol:
 - Pob agwedd ar y polisi hwn
 - Iechyd a Diogelwch
 - Iechyd a Diogelwch - Cyfrifoldebau
 - Amgylchedd y Gweithle
 - Cyfle cyfartal
 - Cynhwysiad
- derbyn hyfforddiant cyfnodol fel eu bod yn cael y wybodaeth ddiweddaraf
- yn cael hyfforddiant cyfle cyfartal ynghylch anwytho er mwyn gwella eu dealltwriaeth o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a'i oblygiadau.

Monitro Gweithredu ac Effeithiolrwydd y Polisi

Bydd cymhwyso'r polisi hwn yn ymarferol yn cael ei adolygu yn flynyddol neu pan fydd yr angen yn codi gan y cydlynedd, y Pennaeth a'r llywodraethwr enwebedig.

Bydd datganiad o effeithiolrwydd y polisi a'r argymhellion angenrheidiol ar gyfer gwella yn cael eu cyflwyno i'r Corff Llywodraethol er mwyn trafod a chymeradwyo ymhellach.

Polisiau Cysylltiedig

Iechyd a Diogelwch
Iechyd a Diogelwch - Cyfrifoldebau

Ruthal Luthi

Llofnod y Pennaeth:

Dyddiad: 10.10.24

D. R. Tiplady

Llofnod y Cadeirydd:

Fersiwn:	2.0
Dyddiad Adolygu:	Hydref 25